

Stichting CULTUREEL ERFGOED ENSCHEDA

De stichting Cultureel Erfgoed Enschede is hét kennis en informatieplatform voor gemeentelijke en Rijksmonumenten in de gemeente Enschede.

Cultureel Erfgoed Enschede kan monumenteigenaars adviseren in vraagstukken die voor de instandhouding en continuïteit van een monument van belang zijn.

Cultureel Erfgoed Enschede richt zich eveneens op publieksvoorlichting door middel van de website www.cultureelerfgoedenschede.nl met informatie over Rijks en gemeentelijke monumenten in Enschede.

INHOUDSOPGAVE NOVEMBER 2017.

1. Gemeente neemt geluidshinder serieus.
2. DETA Kerk krijgt een woonfunctie
3. Een bijzondere foto van Villa Ledebor.
4. Meer commercieel erfgoed in commerciële handen [deel 3]
5. Beleid zonnepanelen 's-Hertogenbosch.
6. Weverij van Heek aan de Lage Bothofstr.
7. Subsidieloket Enschede.
8. Europarlement bant Glysofaat.
9. TET bussen in Enschede.
10. Historische Doe Dag in Haaksbergen.

De Europese commissie heeft 2018 uitgeroepen tot het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed. Onder het motto 'Erfgoed verbindt, Europa inspireert' geeft Nederland invulling aan de belangrijke rol die erfgoed speelt binnen het cultureel diverse Europa.

We leren elkaars geschiedenis beter kennen door naar erfgoed te kijken binnen de Europese context. Erfgoed verbindt, inspireert en bevordert sociale betrokkenheid en integratie. Voor het beheer en behoud van het cultureel erfgoed is het dan ook belangrijk dat cultuureducatie en kennis op dit gebied voor een breed publiek toegankelijk is.

<http://www.europeeserfgoedjaar.nl>

Historische boeken over Enschede.

Bent u geïnteresseerd in boeken over de geschiedenis van de gemeente Enschede? Kijk dan op onze websitepagina waar u tal van verschillende boeken kunt vinden die wij tegen redelijke prijzen te koop aanbieden.

Klik [HIER](#) voor informatie over onze boeken webshop. [foto SCEE ©]

Foto SCEE ©

1. Gemeente Enschede neemt geluidshinder wegverkeer serieus.

B&W van Enschede heeft een ontwerp actieplan "Omgevingslawaai 2018-2023" vastgesteld en voor inspraak vrijgegeven. Met name geluidshinder door wegverkeer, treinen en industrie wil de gemeente gaan inventariseren en zo nodig aanpakken.

Het actieplan geeft locaties aan waar de geluidsniveaus boven de 63dB uitkomen op gevels van woningen en worden veroorzaakt door rijdend wegverkeer.

De komende vijf jaar zullen opnieuw woningen worden geïsoleerd en zal geluid reducerend asfalt worden toegepast. Voor deze maatregelen is een Rijkssubsidie beschikbaar. Het actieplan ligt tot 15 november 2017 ter inzage. In de loop van 2018 zal het actieplan ter besluitvorming worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Klik [HIER](#) voor het concept actieplan

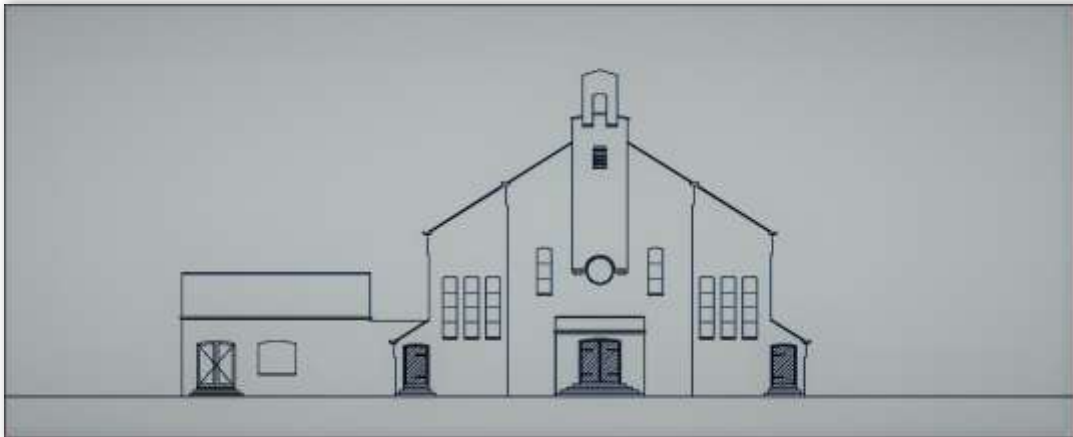

Volg onze Facebook pagina

[HIER](#)

Voor de meest actuele informatie over cultureel erfgoed in Enschede.

2. DETA Kerk krijgt een woonfunctie

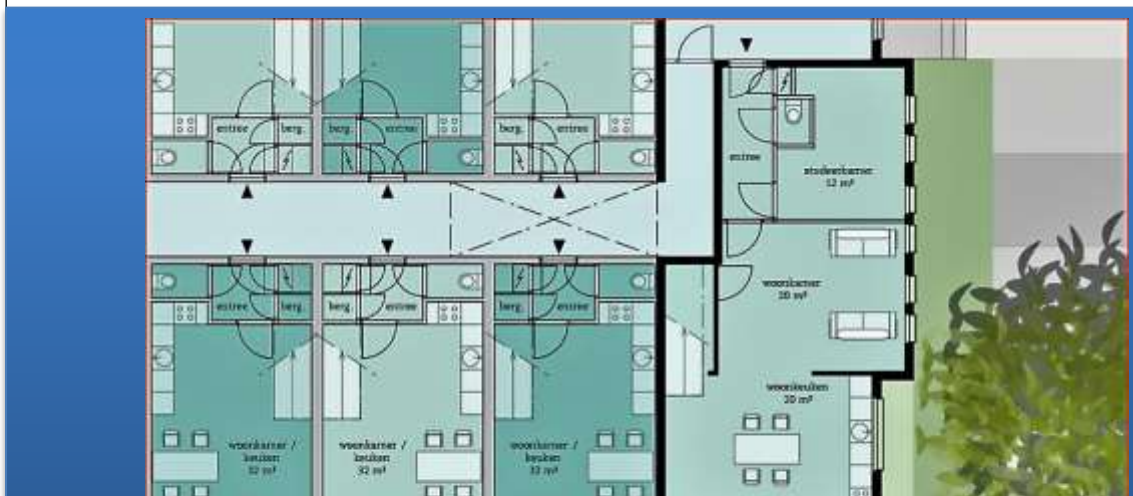

De voormalige DETA kerk aan de H.B. Blijdensteinlaan is inmiddels verkocht aan projectontwikkelaar Veldboom Vastgoed **en** Bakker Vastgoed uit Groningen.

Het ligt in de bedoeling om in deze kerk 14 huurwoningen te realiseren. Volgens Axel Veldboom directeur van Veldboom Vastgoed zal het kerkgebouw zoveel als mogelijk de oorspronkelijke details in de gevel behouden. Voor wat betreft de raampartijen zullen per woning drie ramen verlaagd worden naar de grond in de bestaande ritmiek. In het dak van de kerk zullen ramen worden aangebracht die corresponderen met de gevelstructuur.

De woningen krijgen een eigen tuin voorzien van een lage Ligusterhaag. Er zullen tussen de tuinen van de woningen geen schuttingen of andere erfafscheidingen worden geplaatst. Aan de achterzijde van het gebouw worden de bergingen en parkeerplaatsen behouden en uitgebreid. Het woonoppervlak van de veertien huurwoningen bedraagt gemiddeld 100 m². De verbouw van het project start naar verwachting in februari 2018 en de oplevering zal dan eind 2018 plaatsvinden.

Indelingstekening van een woning op de begane grond.

3. Een samengestelde foto van de Villa Ledebor.

Op de bovenstaande foto ziet u een compilatie foto van de villa van de familie Ledebor die omstreeks 1962 is gesloopt en de kruising Molenstraat, Deurningerstraat en Hengelsestraat.

De villa was een van de bijzondere huizen in de binnenstad van Enschede die de textielbaronnen voor zich lieten bouwen. Op de plaats van de villa staat nu een sober appartementencomplex. De spoorwegovergang naar het stationsplein is er nog steeds. De foto van de villa Ledebor is gemaakt omstreeks 1900 en de huidige situatie is geheel gewijzigd en dus niet meer herkenbaar. Toch had de villa ook in 2017 niet mistaan en zou inmiddels een pronkstuk van het cultureel erfgoed in Enschede zijn geweest. De fotograaf is Magda Tinnemeier. [deze foto is auteursrechtelijk beschermd]

4. Meer industrieel erfgoed in commerciële handen. [deel 3]

Foto SCEE ©.

Voormalige spinnerij Oosterveld.

-De voormalige textiel fabriek Spinnerij Oosterveld {waarvan de gemeente Enschede tot voor kort nog de eigenaar was} is her ontwikkeld tot een bedrijfsverzamelgebouw.

Dit gebouwencomplex heeft jarenlang geen kostendeekkende exploitatie kunnen realiseren onder andere door een te lage bezetting van het bedrijfsverzamelgebouw en de gemeente Enschede heeft dan ook jarenlang financieel moeten bijspringen op aanzienlijke tekorten.

Ook een door de gemeente Enschede geïnitieerde renovatie van 12.5 miljoen heeft niet tot een succesformule c.q. gezonde exploitatie geleid.

Inmiddels heeft zich een nieuwe ondernemende huurder/eigenaar aangediend namelijk ontwikkelaar Walas Europe die vanaf 26 april 2017 de nieuwe eigenaar is van Spinnerij Oosterveld en naar verwachting het bedrijfsverzamelgebouw een nieuwe impuls zal geven zodat continuïteit in de exploitatie mogelijk gewaarborgd zal zijn.

Walas Europe is eveneens eigenaar van het voormalige CBS kantoor in Heerlen waar over de dubieuze aankoop destijds veel ophef is geweest. [Klik [HIER](#)] Of particulier ondernemerschap hier inderdaad in staat is tot een betere exploitatie zal echter nog moeten blijken.

Volgens de laatste cijfers staan in Enschede in 2016 nog 14.2% van de beschikbare kantoorruimte leeg. Bron: Cushman & Wakefield.

Meer informatie over de voormalige spinnerij Oosterveld? Klik [HIER](#)

Bronnen: -Gemeente Enschede

-Cushman & Wakefield. [2017]

5. 's-Hertogenbosch stelt beleid vast voor zonnepanelen op monumenten.

Voormalige Fabrieksschool aan de Noorderhagen in Enschede, een mooi voorbeeld van hoe het volgens ons in ieder geval niet moet. Eigenaar woningbouw corporatie Ons Huis.

's-Hertogenbosch is een van de eerste gemeenten in Nederland die beleid ontwikkelen inzake de plaatsing van zonnepanelen op Rijks en gemeentelijke monumenten.

Ook voor Enschede zou dit een goede zaak zijn zodat enerzijds eigenaars van een monument weten waar ze aan toe zijn en anderzijds monumenten beschermd worden tegen vervuiling van daken door zonnepanelen. 's-Hertogenbosch heeft het ontwerp van de nota 'Zonne-energiemaatregelen bij monumenten en in beschermde gezichten' ter inzage gelegd. De nota moet bijdragen aan de uitrol van zonne-energie in de Brabantse hoofdstad

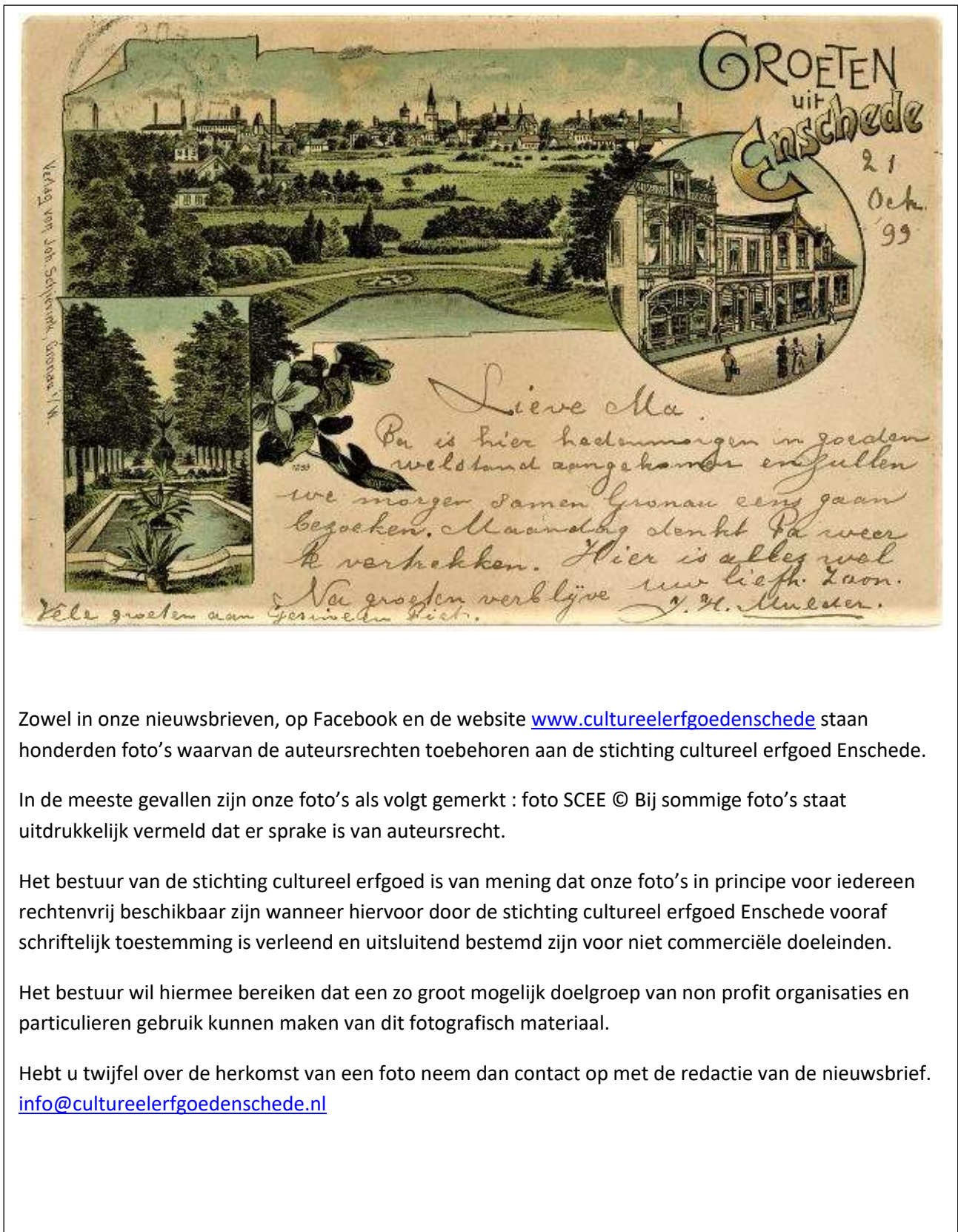
De nota ligt tot 6 november ter inzage en is door het gemeentebestuur opgesteld om een duidelijk kader te scheppen en meer ruimte te geven aan maatwerk en vernieuwing. Op monumenten en overige panden in alle beschermde gezichten gelden voor de toepassing van zonnepanelen en zonneboilers na definitieve vaststelling van de nota de volgende criteria: De zonnepanelen mogen niet zichtbaar zijn vanuit het openbaar gebied (openbare straat of water).

Indien de dakvlakken zijn gedekt met leien, koper, zink of een andere zeldzame bedekking, zijn zonnepanelen niet toegestaan.

Als het achterdakvlak prominent onderdeel is van de architectuur of het monumentale voorkomen, zijn zonnepanelen niet toegestaan (red. ter beoordeling aan de monumenten- en welstandscommissie).

Lees [HIER](#) de volledige notitie van 'Zonne-energiemaatregelen bij monumenten en in beschermde gezichten' 's-Hertogenbosch.

Foto SCEE ©

Zowel in onze nieuwsbrieven, op Facebook en de website www.cultureelerfgoedenschede.nl staan honderden foto's waarvan de auteursrechten toebehoren aan de stichting cultureel erfgoed Enschede.

In de meeste gevallen zijn onze foto's als volgt gemerkt : foto SCEE © Bij sommige foto's staat uitdrukkelijk vermeld dat er sprake is van auteursrecht.

Het bestuur van de stichting cultureel erfgoed is van mening dat onze foto's in principe voor iedereen rechtenvrij beschikbaar zijn wanneer hiervoor door de stichting cultureel erfgoed Enschede vooraf schriftelijk toestemming is verleend en uitsluitend bestemd zijn voor niet commerciële doeleinden.

Het bestuur wil hiermee bereiken dat een zo groot mogelijk doelgroep van non profit organisaties en particulieren gebruik kunnen maken van dit fotografisch materiaal.

Hebt u twijfel over de herkomst van een foto neem dan contact op met de redactie van de nieuwsbrief. info@cultureelerfgoedenschede.nl

Foto materiaal is altijd welkom.

Voor het samenstellen van deze nieuwsbrief en onze website maken wij veel gebruik van eigen foto & videomateriaal.

Hebt u nog [oude] foto's van Rijks of gemeentelijke monumenten in Enschede dan houden wij ons daar graag voor aanbevolen.

U kunt de foto's digitaal naar ons sturen maar we zijn ook graag bereid de foto's bij u op te halen.

Digitale foto's kunt u sturen naar:

info@cultureelerfgoedenschede.nl

6. Weverij aan de Lage Bothofstraat, Jumper eerste winkel na grondige renovatie.

De voormalige weverij van de textielfabriek van Heek aan de Lage Bothofstraat is na een renovatie begin oktober door de dierenwinkelzaak Jumper in gebruik genomen. Nadat de stalen bepaling aan de buitengevel was verwijderd kwam het originele en nog in goede staat verkerende metselwerk weer tevoorschijn. In de winkel zijn er nog vele oude elementen van de voormalige fabriek te herkennen. Tevens zijn foto's opgehangen van hoe het vroeger allemaal is geweest. Wat ons betreft een succesvolle renovatie van industrieel erfgoed.

Foto SCEE © Meer informatie over deze voormalige textielfabriek? Klik [HIER](#)

Stadsboerderij aan de Batjanstraat, tevens Bed and Breakfast. Meer info? Klik [HIER](#)

7. Subsidieloket Enschede.

Enschede is een van de negen Nederlandse gemeenten die een online subsidieloket hebben gewonnen voor de gemeentelijke website. In het loket kunnen Enschedese vrijwilligers en ondernemers kosteloos zoeken naar subsidie voor hun initiatieven, projecten en investeringen.

Vindsubsidies in Enschede

Andere subsidieregelingen en –programma's

De gemeente Enschede geeft zelf geen overzicht van subsidies uit. Informatie over een groot aantal subsidieregelingen en programma's kunt u onder meer vinden op de volgende websites:

Provincie Overijssel: [overzicht van provinciale subsidieregelingen](#)

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland: [Nationaal Ondernemerspleinsubsidiewijzer](#)

[Nationale Financieringswijzer](#)

www.overheid.nl

[Het Operationeel Programma EFRO 2014-2020 Oost-Nederland \(OP-Oost\)](#)

Partner worden van stichting Cultureel Erfgoed Enschede?

De stichting Cultureel Erfgoed Enschede wil haar dienstverlening naar monument eigenaars en de publieksvoorlichting blijven verbeteren.

Belangrijk hierbij is dat professionele partijen kennis en informatie met ons delen voor publicatie op de website en de nieuwsbrief van Cultureel Erfgoed Enschede. Cultureel Erfgoed bericht over een breed scala aan onderwerpen en hierbij valt te denken aan bouwtechnische zaken, wet en regelgeving, bestuurlijke zaken, financiële onderwerpen, subsidies en restauratie van monumenten.

Als partner van de stichting Cultureel erfgoed Enschede richt u zich op een specifieke doelgroep waarbij u uw product en dienstverlening kunt presenteren.

Wilt u als professionele partner een bijdrage leveren aan het kennis en informatieplatform de stichting Cultureel Erfgoed Enschede? Neem dan contact met ons op: info@cultureelerfgoedenschede.nl

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de stichting cultureel erfgoed Enschede.

Jaargang 3 nummer 35

NOVEMBER 2017

Redactieadres;

**Stichting cultureel
erfgoed Enschede**

t.a.v.

Redactie Nieuwsbrief
Postbus 689
7500AR Enschede.

Disclaimer.

Ondanks zorgvuldig bestede zorg aan deze nieuwsbrief kan de redactie geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de onvolledigheid of

8. Europarlement bant glyfosaat.

Glyfosaat, de mogelijk kankerverwekkende stof in onkruidverdelgers moet over vijf jaar zijn verboden in de Europese Unie. Een meerderheid van het Europees Parlement (355 tegen 204) is voor zo'n verbod, bleek dinsdag 24 oktober jl. bij een stemming in Straatsburg.

De agrarische industrie zegt dat het middel nodig is voor de voedselvoorziening, maar als het aan het parlement ligt, mogen de land- en tuinbouw glyfosaat over vijf jaar niet meer gebruiken. Glyfosaat is de werkende stof in onkruidverdelgers als Roundup.

Beperkingen zouden vanaf volgend jaar al moeten gaan gelden, zoals een sproeiverbod vlak voor de oogst. Huishoudens zouden onkruidverdelgers met glyfosaat vanaf december niet meer in huis mogen hebben.

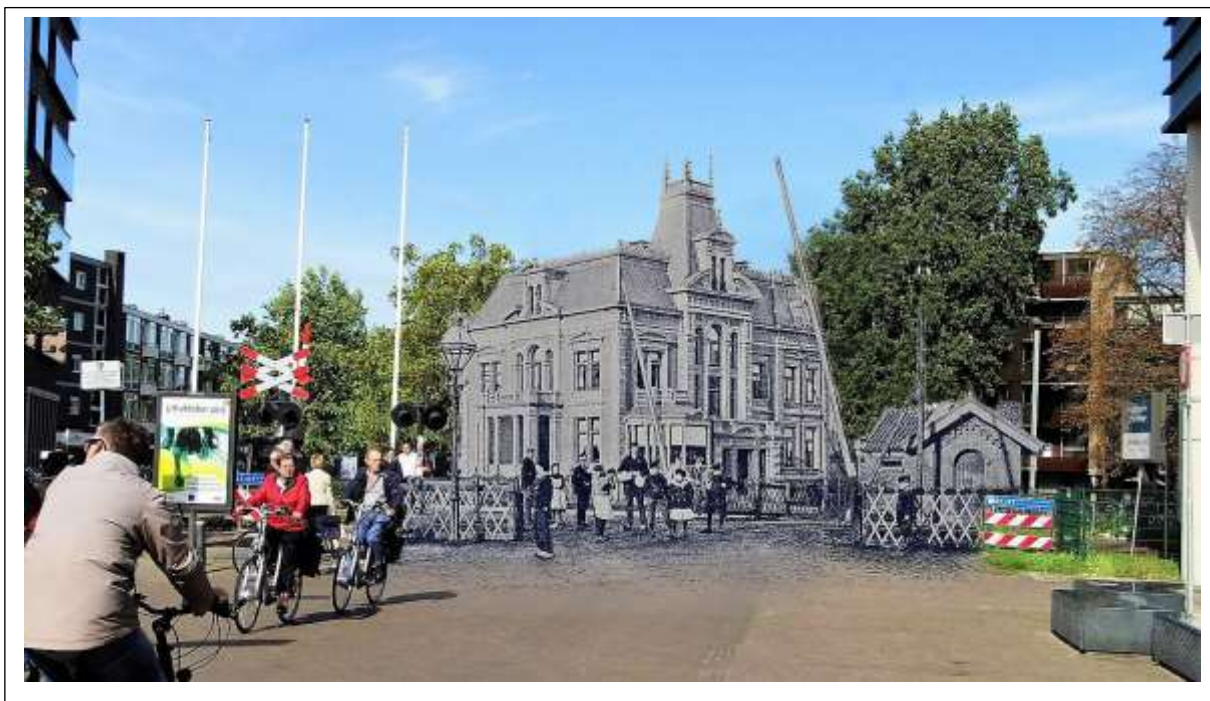
CDA-Europarlementariër Annie Schreijer vindt een verbod "onevenredig" en onthield zich bij de stemming. "Glyfosaat blijft vooralsnog onmisbaar voor grote delen van de Europese land- en tuinbouw." Bas Eickhout (GroenLinks) is verheugd dat het parlement "gezondheid en milieu op de eerste plaats zet".

Klik op de onderstaande logo's van onze partners voor meer informatie.

De stichting cultureel erfgoed Enschede is nu ook te vinden op Facebook met actuele informatie over Rijks en gemeentelijke monumenten in Enschede.

Klik [HIER](#) voor de Facebook pagina.

Het blijft een van de mooiste villa's die Enschede in de binnenstad heeft gekend. Het woonhuis van de familie Ledeboer en later de familie Kleiboer. Had ook in deze tijd niet misstaan.

9. TET bussen in Enschede. [deel 1.]

De TET bus in historisch perspectief.

In Enschede zijn verschillende vrijwilligers organisaties met grote betrokkenheid actief op het gebied van cultureel erfgoed. Bij cultureel erfgoed denken we vaak aan woonhuizen, villa's landgoederen etc. maar er is ook mobiel erfgoed in Enschede waar de laatste jaren steeds meer belangstelling voor blijkt te bestaan. De Stichting Historische TET bus is een mooi voorbeeld waarvan het mobiel erfgoed en dan met name de TET bussen van Enschede in ere worden gehouden dank zij vele vrijwilligers. Wij willen de stichting Historische TET bus graag een podium bieden om haar belangrijk werk uit te dragen.

Redactie Nieuwsbrief stichting cultureel erfgoed Enschede.

Twentsche Electriche Tramweg-maatschappij . [deel 1.]

Met een aantal verhalen uit de oude doos willen wij ons als Stichting Historische TET bus voorstellen aan u en ons doel voor het behoud van dit voor ons belangrijke mobiele erfgoed onder de aandacht brengen. Ons verhaal begint dan ook in 1904 met de oprichting van de TET op 2 februari 1904.

In 1904 werden er plannen gemaakt voor een tramlijn die tussen Gronau via Enschede naar Almelo om personen vervoer uit te voeren. Uiteindelijk werden de plannen bijgesteld en werd er vanaf 1908 gereden tussen de grens in Glanerbrug en Enschede centrum. Gereden werd met 7 motorwagen gebouwd door Pennock in den Haag met de wagennummers 1 tot en met 7. Een jaar later werden daar twee wagens aan toegevoegd met de nummers 8 en 9 geleverd door Allan Rotterdam. Als bijwagen fungeerden 5 rijtuigen van de Haagse paardentram. In 1915 werden er door Nord waggon nog twee rijtuigen geleverd. Er was ook een beperkt goederen vervoer met twee door Pennock geleverde wagons die konden worden aangekoppeld achter de personen tram. De tramremise was gevestigd aan de spoordijkstraat voor de textiel fabriek van Tubantia.

Met de aanleg van de Singelring was er ook de mogelijkheid de sporen aan te leggen

tussen de gescheiden rijbanen en dat alles in het kader van een mogelijke uitbreiding van de Tramdiensten in Oost Overijssel.

Helaas kom er geen uitbreiding en met de verbreding van de rijksweg Enschede Glanerbrug in 1928 moet het spoor worden verlegd aan de andere kant van de bomenrij. De TET heeft echter niet de financiële middelen voor deze aanpassing en de aandeelhouder en de gemeenten Enschede en Lonneker trekken zicht terug van de TET. Dit en de opkomst van de bus als vervoer middel luiden het einde in van de tramlijn die zo voortvarend begon. De TET bleef bestaan maar werd aangepast door het personen vervoer met bussen uit te voeren maar daarover meer in de vervolg onderwerpen van de TET. Nog zijn er sporen te zien van de vroegere tram en dan bedoel ik niet het smalspoor met de wisselstroken waar de trams elkaar moesten passeren op dit enkel spoor. Voor de oplettende wandelaar is er bijvoorbeeld op de klomp nog een haak te zien waar de bovenleiding aan was bevestigd. Voor wie het wil zien zijn er nog de contouren van het tracé ter hoogte van de kruising Singel Gronausestraat waar de tram van de Marthalaan richting de Gronausestraat reed.

Helaas zijn alle trams en rijtuigen verkocht en daarmee verdwenen. Behalve de motorwagen met wagenpark nr 1 die door een particulier als zomerhuisje werd ingericht in Overdinkel . Door de plaatsing onder de bomen en op de droge bosgrond is deze toch 80 jaar bewaard gebleven en is de wagen in 2016 overgegaan naar de tramweg stichting die de restauratie op zich gaan nemen waarna de wagen toegevoegd zal gaan worden aan het Nederlands mobiel Erfgoed.

De TET bestaat nog steeds, weliswaar niet als bedrijf maar wel als stichting historische TET bus. De TET 38 kwam toevallig in beeld omdat de museum stichting Amsterdam te ziele ging en alle bussen uit hun collectie werden aangeboden ter verkoop. De aankoop was snel gedaan en het transport terug naar Enschede via een bevriende relatie ook snel geregeld. Daar stond de bus in de werkplaats van Connexion . Terug op eigen bodem.

In een volgend verhaal rond onze TET 38 zullen we ingaan op niet alleen de restauratie van deze enig bewaard gebleven bus uit deze serie maar ook meer historie op diepen van de TET in de vroegere jaren als regionaal vervoerder. Nieuwsgierig naar ons en onze bezigheden? Bezoek onze site en uiteraard bent u welkom op onze donderdag avonden aan de Getfertsingel in het pand van Twentse courant Tubantia. www.tetbus38.nl

Auteur: Stichting Historische TET bus.

10. Doe-Dag stichting Twentse erven.

Doe-dag Stichting Twentse Erven in samenwerking met Historische Kring Haaksbergen: De toekomst van de boerenerven in Twente. Zaterdag 11 november 2017 op Erve De Belshof en De Bikmölder.

Twentse Erven organiseert met de Historische Kring Haaksbergen een Doe-dag op zaterdag 11 november 2017 in Haaksbergen op twee erven aan de Rietmolenweg tussen Sint Isidorushoeve en Rietmolen.

Deze dag is bedoeld voor iedereen die interesse heeft in agrarisch erfgoed en staat volop in het teken van behoud en versterking van Twentse boerenerven. Daar horen ook de bijgebouwen op het erf bij.

De Doe-dag vindt plaats op twee naast elkaar gelegen historische erven (De Belshof en De Bikmölder), op de grens van Twente en de Gelderse Achterhoek.

De opening zal om 11.00 uur verricht worden door wethouder Ellen Prent van de gemeente Haaksbergen de voorzitter van de Stichting Twentse erven, Henk Robben, in het dagelijks leven burgemeester van Wierden.

Tijdens deze Doe-dag zullen naast demonstraties van vaklieden met materialen, schilderwerk en bouwkundig advies ook lezingen worden gehouden met korte pitches van eigenaren van boerderijen waarbij nieuw gebruik van boerderijen, gebruik van de Erfgoedmonitor in de praktijk, nieuwe aanleg van erfbeplanting, terugkeer van de boerenzwaluw en steenuil op het boerenerf centraal staan.

Met een ervaren gids kan een korte wandeling gemaakt worden langs boerenerven en natuur in de directe omgeving. Een prima idee dus voor een dagje uit met het proeven van het Twentse buitengebied in karakteristieke sfeer!

Adres: Rietmolenweg 60, Haaksbergen Om 15.30 uur wordt de dag afgesloten.

Toegang (incl. parkeren) 2 € per persoon.